

Begrip	Afkorting	Synoniem en/of vertaling	Definitie	Bron/Referentie
Aandeel secundair materiaal			Massapercentage van het materiaal in een bouwdeel of een deel daarvan, dat is hergebruikt of gerecycled	CB'23 ISO 14021:2016 en, Milieu-etiketteringen en -verklaringen – Zelfvastgestelde milieu-uitspraken (Type II milieu-etikettering). Beschikbaar via: https://www.nen.nl/NENShop/Norm/NENENISO-140212016-en.htm .
Abiotische grondstof			Grondstof van niet-biologische oorsprong of grondstof die is ingebed in geologische formaties en/of is gefossiliseerd	NTA 8230-1:2026
Adaptief vermogen			Het adaptief vermogen van een gebouw omvat alle eigenschappen die het mogelijk maken dat het gebouw op een duurzame en economisch rendabele wijze zijn functionaliteit behoudt gedurende zijn technische levensduur, bij veranderende behoeften en omstandigheden.	CB'23: NPR 8313-1
Afval		Afvalstof, Waste	Stof, samenstelling van stoffen, materiaal of object waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen	NTA 8230-1:2026
Bill of materials (BOM)	BOM		Overzicht van de onderdelen van een bouwdeel en de daarin gebruikte materialen.	CB'23 BS 8001:2017, Framework for implementing the principles of the circular economy in organizations – Guide. Geraadpleegd van: https://www.bsigroup.com/en-GB/standards/benefits-of-using-standards/becoming-more-sustainable-with-standards/BS8001-Circular-Economy/ .
Biobased			Voortkomend uit biomassa	NTA 8230-1:2026
Biobased bouwen			Bouwen met biobased bouwmaterialen en/of toepassen van biobased producten	CB'23 C-154 Green Deal Biobased Bouwen, (2018). Geraadpleegd van: https://www.greendeals.nl/greendeals/biobased-bouwen .
Biobased grondstoffen		Biomassa, biogene grondstof, biotische grondstof	Grondstof van biologische oorsprong met uitzondering van grondstof die is opgesloten (geweest) in geologische formaties en/of is gefossiliseerd	NTA 8230-1:2026
Biobased materialen			Materiaal van biobased biologische oorsprong met uitzondering van grondstof die is opgesloten (geweest) in geologische formaties en/of is gefossiliseerd	CB'23: Samengesteld door actieteam Meten van circulariteit.
Biobased product			Product dat geheel of gedeeltelijk voortkomt uit grondstoffen van biologische oorsprong met uitzondering van grondstoffen die opgesloten zijn (geweest) in geologische formaties en/of gefossiliseerd zijn.	NTA 8230-1:2026
Biodegradable		Biologisch afbreekbaar	Volledige afbreekbaarheid van een product tot onschadelijke stoffen die in de natuur voorkomen door biologische processen. Opmerking bij de term: Bij de claim dat een product biologisch afbreekbaar is, is het gebruikelijk om de termijn waarop en de omstandigheden waaronder een product biologisch afbreekbaar is te communiceren.	CB'23 NPR 8313-1
Biologische kringloop			Cyclus waarin biologische voedingsstoffen worden teruggebracht in de biosfeer, op zo'n manier dat natuurlijk kapitaal wordt hersteld en het regenereren van hernieuwbare grondstoffen mogelijk wordt	NPR 8313-1: https://connect.nen.nl/standard/openpdf?artfile=3643183&RNR=3643183&token=85d057b4-10a5-4a37-a24a-b5c1728af80d&type=pdf#pagemode=bookmarks
Biomassa		Biobased grondstoffen, biogene grondstof, biotische grondstof	Grondstof van biologische oorsprong met uitzondering van grondstof die is opgesloten (geweest) in geologische formaties en/of is gefossiliseerd	NTA 8230-1:2026
Cascaderen			Gebruiken van (een deel van) een product voor een andere (meer laagwaardige) toepassing, wanneer een product niet langer in staat is om de initiële functie te vervullen.	CB'23: NPR 8313-1
Circulair aanbesteden		Circulair inkopen	Aanbesteden waarbij circulaire impact wordt geëist en/of beloofd.	Eigen definitie
Circulair beheer			Instandhouding van de portefeuille van het Rijksvastgoedbedrijf tijdens het gebruik, zonder natuurlijke hulpbronnen uit te putten, de leefomgeving te vervuilen en ecosystemen aan te tasten. Instandhouden op een wijze die maatschappelijk verantwoord is en bijdraagt aan het welzijn van mens en dier. Hier en daar, nu en later	RVB
Circulair businessmodel		Circulair bedrijfsmodel	Wijze waarop de organisatie (meervoudige) waarde toevoegt in de circulaire economie	CB'23 Van Oppen, C., Croon, G., & Bijl de Vroe, D. (2018). Circulair Inkopen in 8 Stappen Een betere wereld begint bij het stellen van een betere vraag: Copper8. Geraadpleegd van: https://www.copper8.com/wp-content/uploads/2019/02/E-book-Circulair-Inkopen-in-8-stappen-Copper8.pdf .
Circulair bouwen			Ontwikkelen, gebruiken en hergebruiken van (onderdelen van) gebouwen, gebieden en infrastructuur, zonder natuurlijke hulpbronnen onnodig uit te putten, de leefomgeving te vervuilen en ecosystemen aan te tasten. Bouwen op een wijze die maatschappelijk verantwoord is en bijdraagt aan het welzijn van mens en dier. Hier en daar, nu en later.	Aangepast voor RVB
Circulair bouwwerk			Bouwwerk dat is ontworpen en uitgevoerd volgens circulaire ontwerpprincipes en/of is gerealiseerd met circulaire producten, elementen en materialen	CB'23: Samengesteld door actieteam Framework.
Circulaire economie			Circulaire economie is een model van productie en consumptie, waarbij bestaande materialen en producten zo lang mogelijk worden gedeeld, verhuurd, hergebruikt, hersteld, opgeknapt en gerecycled om meer waarde te creëren. Op deze manier wordt de levenscyclus van producten uitgebreid.	https://www.europarl.europa.eu/topics/nl/article/20151201STO05603/circulaire-economie-definitie-belang-voordelen#:~:text=Wat%20is%20de%20circulaire%20economie,deel%20uit%20van%20dit%20model .
Circulaire impact			Impact op de drie doelen van circulair bouwen: het beschermen van milieu, materiaalvoorraden en bestaande waarde	https://milieudatabase.nl/nl/milieuprestatie/circulair-bouwen/rekenen-aan-een-circulair-bouwwerk-met-de-nmd/
Circulair in stand houden			Beheren volgens de R-strategieën, waarbij cascadering zo veel mogelijk wordt voorkomen.	Eigen definitie
Circulair risico			Risico dat een bouwdeel zich ongewenst gedraagt bij toepassing in een volgende cyclus Voorbeelden: - Een bouwdeel is niet aanpasbaar aan nieuwe functies. - Een bouwdeel voldoet niet meer aan de constructieve eisen. - Een bouwdeel blijkt toxisch te zijn.	CB'23: Samengesteld door actieteam Framework.
Circulaire strategie			Strategieën om grondstoffengebruik, en daarmee milieudruk van grondstofwinning, materiaalproductie en verwerking aan het einde van de levensduur, te verminderen	CB'23 NPR 8313-1

Begrip	Afkorting	Synoniem en/of vertaling	Definitie	Bron/Referentie
Circulair verdienmodel			De wijze waarop een organisatie geld verdient en circulaire ambities financieel zijn geborgd.	CB'23 Van Oppen, C., Croon, G., & Bijl de Vroe, D. (2018). Circulair Inkopen in 8 Stappen Een betere wereld begint bij het stellen van een betere vraag: Copper8. Geraadpleegd van: https://www.copper8.com/wp-content/uploads/2019/02/E-book-Circulair-Inkopen-in-8-stappen-Copper8.pdf .
Circulariteit			Producten en materialen ontwikkelen, gebruiken en hergebruiken zonder natuurlijke hulpbronnen onnodig uit te putten, de leefomgeving te vervuilen en ecosystemen aan te tasten.	Gebaseerd op NTA 8230-1:2026
CO2 budget			Een maximum aan de uitstoot van CO2 die gesteld is om onder de afgesproken temperatuurstijging uit het Parijsakkoord te blijven.	Circulaire bouweconomie: https://circulairebouweconomie.nl/achtergrond/co2-budget-maakt-bouw-bewust-van-grenzen-aan-uitstoot/
Cradle-to-cradle	C2C		Ontwerpfilosofie waarin alle afval input is voor iets nieuws, waarbij wordt gebruikgemaakt van schone energie en waarin geen toxische materialen worden gebruikt	CB'23: NPR8313-1
Degradatie			Proces waarbij een actie of een object één of meer eigenschappen van een bouwdeel verslechtert.	
Demonteren			Proces waarbij een product eenvoudig en zonder schade uit elkaar kan worden gehaald om later eenvoudig en zonder schade weer in elkaar te kunnen worden gezet	CB'23: NPR8313-1
Design for disassembly	DFD	Design for deconstruction, ontworpen voor demontage	Zodanig ontwerpen van een product, onderdeel of component, zodat dit/deze eenvoudig en zonder schade weer uit elkaar kan worden gehaald en zonder aanpassing op hetzelfde niveau kan worden hergebruikt	NPR8313-1
Duurzaam (durable)			Vermogen van een product om de waarden van zijn eigenschappen onder gespecificeerde omstandigheden te behouden	NTA 8230-1:2026
Duurzaam (sustainable)			Aansluitend op de behoeften van het heden zonder het vermogen van huidige en toekomstige generaties in gevaar te brengen om in hun eigen behoeften te voorzien	NTA 8230-1:2026
Duurzaam product			Product dat is gemaakt in lijn met de principes van duurzame ontwikkeling	CB'23 World Commission on Environment & Development. (1987). Our common future. Oxford; New York: Oxford University Press.
Duurzame ontwikkeling			Ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties in gevaar te brengen om in hun eigen behoeften te voorzien	NTA 8230-1:2026
Eindelevenscyclusbehandeling		End-of-lifebehandeling	Elke behandeling waardoor een bouwdeel wordt hergebruikt, gerecycled of verwerkt als afval.	RVB aangepast: (deel)object -> bouwdeel (volgens begrippenkader)
Environmental Product Declaration	EPD		Onafhankelijk geverifieerde en geregistreerde verklaring die vergelijkbare informatie biedt over de milieu-impact van producten over de gehele levenscyclus	CB'23 NEN-EN 15804:2012+A2:2019
Functionele levensduur			Levensduur waarbinnen een bouwdeel, onderdeel, product of materiaal geschikt blijft voor zijn functie op zijn huidige locatie	CB'23: NPR8313-1
Fysieke schaarste		Grondstoffenuitputting	Schaars op basis van aanwezige grondstof voorraden en het risico voor uitputting daarvan	CB'23: NEN 5880:1997 nl. Afval en afvalverwijdering – Algemene termen en definities.
Gebouwspaspoort		Materialenpaspoort	Digitaal document dat een bouwdeel vastlegt Het gebouwspaspoort documenteert waar een bouwdeel uit bestaat (zowel kwalitatief als kwantitatief), hoe het bouwdeel is gebouwd en waar het bouwdeel zich bevindt. Het gebouwspaspoort documenteert het eigenaarschap van het geheel en/of de delen.	(Aangepast) Platform CB'23 (2023). Leidraad Paspoorten voor de bouw. Deel 1 + 2. Werkspraken en onderbouwing voor paspoorten in een circulaire bouwsector. Delft: Platform CB'23.
Global Warming Potential	GWP		Het milieueffect van de klimaatimpact van broeikasgassen, uitgedrukt in CO2-equivalent	DGBC: https://www.dgbc.nl/woordenboek/gwp-global-warming-potential/
Grondstof			Ruwe onbewerkte stof die kan worden omgezet in een materiaal.	CB'23: NPR8313-1
Grondstoffuitputting			Wanneer grondstoffen gewonnen worden op een snelheid sneller zodanig dat de grondstof niet meer, op een economisch haalbare manier, gewonnen kan worden waardoor deze grondstoffen schaarser worden. Dit is met name bij kritische grondstoffen een probleem.	Eigen definitie
Herbruikbaar		Re-usable	Meerdere keren te gebruiken in dezelfde functie zonder (significante) bewerking of aanpassing	NTA 8230-1:2026
Hergebruik hoogwaardig		Upcycling	Het verlengen van de levensduur van producten R3 t/m R7 conform de RVB R-strategieën. In de nieuwe toepassing vindt geen waardevermindering plaats, bijv. door de wijze van bewerken, monteren of afwerken.	https://www.rijksvastgoedbedrijf.nl/documenten/2023/09/01/functionele-eisen-rijksvastgoed
Hergebruik laagwaardig		Downcycling	Het verlengen van de levensduur van producten R3 t/m R7 conform de RVB R-strategieën. In de nieuwe toepassing vindt waardevermindering plaats, bijv. door de wijze van bewerken, monteren of afwerken.	https://www.rijksvastgoedbedrijf.nl/documenten/2023/09/01/functionele-eisen-rijksvastgoed
Hernieuwbaar materiaal			Materiaal van hernieuwbare grondstoffen	Eigen definitie
Hernieuwbare grondstof			Grondstof die wordt gekweekt, geteeld, op een natuurlijke wijze wordt aangevuld of op een natuurlijke wijze wordt gezuiverd op een menselijke tijdschaal.	NTA 8230-1:2026
Klimaatneutraal			Situatie wanneer een bedrijf, een bedrijfsproces of een product niet bijdraagt aan klimaatverandering en eventueel vrijgekomen broeikasgassen worden gecompenseerd	NPR8313-1
Kringloop			Een cyclische beweging waarbij hergebruik van producten en grondstoffen en het voorkomen van waardevernietiging centraal staan.	Eigen definitie
Kritieke grondstof			Schaarse grondstof(fen) die essentieel is/zijn voor bepaalde industrietakken en waarvan de leveringszekerheid laag is	NPR8313-1
Legalisering			Het streven naar industrieel maatwerk door standaardisering van bouwdelen.	Eigen definitie
Levenscyclus		Life cycle	Achtererevolgende en onderling gekoppelde stadia van bouwdeel, product of dienststelsel vanaf het verwerven van grondstoffen of het opwekken van natuurlijke hulpbronnen tot de definitieve verwijdering	CB'23: aangepaste definitie uit NPR 8313-1
Levenscyclusanalyse	LCA		Methode voor vaststellen en evalueren van de in- en uitgaande stromen en potentiële milieueffecten van een productsysteem gedurende zijn levenscyclus	CB'23: NPR 8313-1
Levenscyclusinventarisatie	LCI		Methode voor het inventariseren van de aard en hoeveelheid van alle ingaande en uitgaande stromen van een product tijdens zijn levenscyclus	CB'23: NEN-EN 15804:2012+A2:2019 en. Duurzaamheid van bouwwerken – Milieuverklaringen van producten – Basisregels voor de productgroep bouwproducten.

Begrip	Afkorting	Synoniem en/of vertaling	Definitie	Bron/Referentie
Levenscycluskosten	LCC		Kosten gedurende de gehele levenscyclus van een product Opmerking 1 bij de term: Deze kosten omvatten: — kosten gedragen door de aanbestedende dienst of andere gebruikers, zoals kosten in verband met de verwerving, gebruikskosten, onderhoudskosten en kosten volgend uit het einde van de levenscyclus; — kosten toegerekend aan externe milieueffecten die verband houden met het product, de dienst of het werk gedurende de levenscyclus, mits hun geldwaarde kan worden bepaald en gecontroleerd	CB'23: NPR8313-1
Levensduur			Periode vanaf totstandbrenging van een product tot het moment dat het zijn functionele prestatie niet meer of onvoldoende kan leveren	NTA 8230-1:2026
Levensduurverlenging			Circulaire strategie om te zorgen dat een object langer meegaat dan zijn vooraf geschatte technische levensduur	CB'23: Platform CB'23 (2022). Leidraad Meten van circulariteit. Meetmethode voor een circulaire bouw. Delft: Platform CB'23
Losmaakbaar			Zodanig verbonden dat demontage van producten of bouwwerken mogelijk is zonder onherstelbare schade aan onderdelen of functionaliteit	NTA 8230-1:2026
Losmaakbaarheid			Losmaakbaarheid is de mate waarin bouwdelen demonteerbaar zijn op alle schaalniveaus binnen gebouwen zodat het object de functie kan behouden en hoogwaardig hergebruik realiseerbaar is.	DGBC/Alba Concepts: https://www.dgbc.nl/upload/files/Congressen/BREEM%20Congres%202019/Workshops/Een%20meetmethode%20voor%20losmaakbaarheid.pdf
Materiaal			Natuurlijke of kunstmatig geproduceerde stof die is bestemd om te worden verwerkt tot een product.	CB'23: NTA 8220:2017
Materiaalgebonden uitstoot	EC (bij carbon)	Materiaalgebonden emissie, Embodied carbon	Materiaalgebonden emissies zijn de emissies die vrijkomen bij het produceren en verwerken van materialen tot producten, en de uitstoot die het bouwproces zelf veroorzaakt. Uitstoot is breder dan energie of CO ₂ , dit kan bijvoorbeeld ook water zijn. In het geval van embodied carbon, gaat het om de CO ₂ uitstoot.	DGBC: https://www.dgbc.nl/woordenboek/materiaalgebonden-emissies/ (aangepast)
Milieu-impact		Environmental impact	Verandering in het milieu, ongunstig of gunstig, geheel of gedeeltelijk het gevolg van activiteiten of producten van een organisatie.	CB'23: NPR8313-1
Milieukosten			Financiële vertaling van alle ongunstige milieu-impact die optreedt door het produceren en gebruiken van een object.	CB'23: NPR8313-1
Milieukostenindicator	MKI		Eenheid waarin de milieukosten (in euro's) worden uitgedrukt.	CB'23: NPR8313-1
Milieuprestatie			Prestaties met betrekking tot milieueffecten en milieuaspecten. In Nederland wordt de milieuprestatie uitgedrukt in een 1-puntscore voor de Milieuprestatie Gebouwen (MPG) of Milieukostenindicator voor de GWW-sector (MKI).	CB'23 NEN-EN 15804:2012+A2:2019 en. Duurzaamheid van bouwwerken – Milieuverklaringen van producten – Basisregels voor de productgroep bouwproducten
Milieuprestatie Gebouwen	MPG		Samenvatting van de milieukosten per brutovloeroppervlak en maatstaf voor de duurzaamheid van een gebouw qua (netto)energieverbruik en milieubelasting als gevolg van het materiaalgebruik.	CB'23 Potting, J., Hanemaaijer, A., Delahaye, R., Ganzevies, J., Hoekstra, R., & Lijzen, J. (2018). Circulaire economie: Wat we willen weten en kunnen meten. Systeem en nulmeting voor monitoring van de voortgang van de circulaire economie in Nederland. Den Haag. Geraadpleegd van: https://www.pbl.nl/sites/default/files/cms/publicaties/pbl-2018-circulaire-economie-wat-we-willen-weten-en-kunnen-meten-2970.pdf .
Milieu-profiel			Aan een milieuprofiel is te zien welke milieueffecten de belangrijkste rol spelen in de levenscyclus. Het milieuprofiel is opgebouwd uit de milieu impactcategorieën.	Stichting Nationale Milieudatabase (2022). Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken. Berekeningswijze voor het bepalen van de milieuprestatie van bouwwerken gedurende hun gehele levensduur. Rijswijk: Stichting Nationale Milieudatabase. Geraadpleegd via: https://milieudatabase.nl/nl/milieuprestatie/bepalingsmethode/ .
Modulair (bouwen)			Op de bouwplaats gebruikmaken van in een fabriek samengestelde bouwdelen.	CB'23 BAM Bouw en Techniek. (z.d.). Hoe werkt Modulair Ontwikkelen en Bouwen. Geraadpleegd van: https://www.bambouwentechiek.nl/specialismen/modulair-ontwikkelen-bouwen/hoe-werkt-modulair-ontwikkelen-en-bouwen .
Natuurlijk kapitaal		natural capital	Voorraad van hernieuwbare en niet-hernieuwbare natuurlijke hulpbronnen (zoals lucht, mineralen en plant- en diersoorten) die samen in een toevoer van diensten voorzien die de welvaart en het welzijn van mensen ondersteunen	CB'23 BS 8001:2017, Framework for implementing the principles of the circular economy in organizations – Guide. Geraadpleegd van: https://www.bsigroup.com/en-GB/standards/benefits-of-using-standards/becoming-more-sustainable-with-standards/BS8001-Circular-Economy/ .
Niet-hernieuwbare grondstof			Grondstof die in een eindige hoeveelheid bestaat en die niet op menselijke tijdschaal kan worden aangevuld.	NEN-EN 15804:2012+A2:2019 en. Duurzaamheid van bouwwerken – Milieuverklaringen van producten – Basisregels voor de productgroep bouwproducten
Niet-schaars			Ruim voldoende beschikbaar, op basis van de grootte van de voorraad van een grondstof of materiaal, de winbaarheid en de leveringszekerheid bij geopolitieke of maatschappelijke veranderingen	Platform CB'23 (2022). Leidraad Meten van circulariteit. Meetmethode voor een circulaire bouw. Delft: Platform CB'23.
Operationele uitstoot	OC (bij carbon)	Operationele emissie, operational carbon	Operationele uitstoot omvat de emissies die vrijkomen gedurende de gebruiksfase. Uitstoot is breder dan energie of CO ₂ , dit kan bijvoorbeeld ook water zijn. In het geval van operational carbon, gaat het om de CO ₂ uitstoot.	Eigen definitie.
Opwaardeerbaar		Upgradable	In staat om onderdelen van een object afzonderlijk te verbeteren of vervangen zonder het gehele object te hoeven vervangen.	CB'23 NEN-EN-ISO 14044:2006 en. Milieumanagement – Levenscyclusanalyse – Eisen en richtlijnen
Pay-per-use			Verdienmodel waarbij een gebruiker betaalt voor elke keer dat het product gebruikt wordt zonder eigenaar te worden van het product.	CB'23 (Aangevuld) Jonker, J., e.a. (2014). Nieuwe Business Modellen – Samen werken aan waardecreatie: Academic Service.
Paris Proof			Paris Proof is een gebouwde omgeving die past binnen de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs. Dat betekent dat het energiegebruik van bestaande gebouwen met tweederde omlaag moet en dat we bouwen en renoveren binnen het CO ₂ -budget.	DGBC: https://www.dgbc.nl/woordenboek/paris-proof/
Planetaire grenzen			Planetaire grenzen zijn de ecologische limieten die de veerkracht van de aarde bepalen. De grenzen geven aan hoever menselijke activiteiten veilig kunnen plaatsvinden zonder ernstige schade aan de planeet.	CBS: Naar een raamwerk voor het meten van de impact van de Nederlandse economie op de planetaire grenzen
Primaire grondstof			Grondstof die rechtstreeks uit de natuur wordt gewonnen en nog niet eerder is gebruikt voor de productie van materialen, componenten, onderdelen en producten.	Eigen definitie op basis van definitie CB'23
Primair materiaal		Virgin materials	Materialen die nog niet in de economie zijn gebruikt. Dit omvat zowel eindige grondstoffen (bijv. ijzererts dat uit de grond wordt gewonnen) als hernieuwbare grondstoffen (bijv. nieuw geproduceerd katoen).	https://www.ellenmacarthurfoundation.org/topics/circular-economy-introduction/glossary

Begrip	Afkorting	Synoniem en/of vertaling	Definitie	Bron/Referentie
Product			Wat door de toeleverancier in de handel wordt gebracht en wat door de afnemer wordt ingekocht om te gebruiken tijdens de levensduur van een bouwwerk.	Nationale Milieudatabase
Product-als-dienst	PaaS	Product as as Service	Verdienmodel waarbij het kunnen gebruiken van een product als dienst wordt aangeboden.	
Recover	R-9		Materialen worden verbrand waarbij energie wordt teruggewonnen.	https://www.rijksvastgoedbedrijf.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2023/09/01/referentiedocumenten-bij-functionele-eisen/referentiedocument+R-Strategieen+RVB+versie+2.pdf
Recycle-H	R-8a		Materialen of grondstoffen (laten) verwerken tot dezelfde of hoogwaardige kwaliteit. R8a conform de RVB R-strategieën.	https://www.rijksvastgoedbedrijf.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2023/09/01/referentiedocumenten-bij-functionele-eisen/referentiedocument+R-Strategieen+RVB+versie+2.pdf
Recycle-L	R-8b		Materialen of grondstoffen (laten) verwerken tot mindere, laagwaardige kwaliteit. R8b conform de RVB R-strategieën.	https://www.rijksvastgoedbedrijf.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2023/09/01/referentiedocumenten-bij-functionele-eisen/referentiedocument+R-Strategieen+RVB+versie+2.pdf
Reduce	R-2		Producten milieuvriendelijker fabriceren en de behoefte aan nieuw reduceren: Minder, hergebruikte en biobased materialen toepassen. Gebruik intensiveren en een langere levensduur borgen.	https://www.rijksvastgoedbedrijf.nl/binaries/rijksvastgoedbedrijf/documenten/richtlijn/2023/09/01/referentiedocumenten-bij-functionele-eisen/referentiedocument+R-Strategieen+RVB.pdf
Referentielevensduur			Levensduur van een object die bekend is onder bepaalde omstandigheden, dat wil zeggen een referentie van condities voor gebruik, en die als basis kan dienen voor de schatting van de levensduur onder andere gebruikscondities.	CB'23 Potting, J., Hanemaaijer, A., Delahaye, R., Ganzevles, J., Hoekstra, R., & Lijzen, J. (2018). Circulaire economie: Wat we willen weten en kunnen meten. Systeem en nulmeting voor monitoring van de voortgang van de circulaire economie in Nederland. Den Haag. Geradpleegd van: https://www.pbl.nl/sites/default/files/cms/publicaties/pbl-2018-circulaire-economie-wat-we-willen-weten-en-kunnen-meten-2970.pdf
Refurbish	R-5		Producten opknappen/moderniseren.	
Refuse	R-0		Nieuw product-/grondstofgebruik overbodig maken. Niets nieuws toevoegen bijv. door bestaand intensiever te gebruiken.	https://www.rijksvastgoedbedrijf.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2023/09/01/referentiedocumenten-bij-functionele-eisen/referentiedocument+R-Strategieen+RVB+versie+2.pdf
Remanufacture	R-6		Productonderdelen van een afgedankt product hergebruiken in een nieuw product.	https://www.rijksvastgoedbedrijf.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2023/09/01/referentiedocumenten-bij-functionele-eisen/referentiedocument+R-Strategieen+RVB+versie+2.pdf
Remontabel			Ontworpen voor demontage en daarna hoogwaardig hergebruik waarbij de kwaliteit van het materiaal behouden blijft.	Platform CB'23 (2023). Leidraad Losmaakbaar detailleren. Delft: Platform CB'23.
Renoveren			Renoveren is vernieuwing of herstelling van bestaand VASTGOED, gericht op de verbetering van het prestatieniveau en het verlengen van de oorspronkelijke functionele levensduur, met behoud van de functionele bestemming.	Gebaseerd op begrippenkader RVB
Repair	R-4		Producten onderhouden en repareren voor gebruik in de huidige functie.	https://www.rijksvastgoedbedrijf.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2023/09/01/referentiedocumenten-bij-functionele-eisen/referentiedocument+R-Strategieen+RVB+versie+2.pdf
Repurpose	R-7		Producten of -onderdelen hergebruiken in een nieuw product met een andere functie.	https://www.rijksvastgoedbedrijf.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2023/09/01/referentiedocumenten-bij-functionele-eisen/referentiedocument+R-Strategieen+RVB+versie+2.pdf
Restwaarde			Marktwaarde van objecten of materialen aan het einde van de gebruiksduur of technische levensduur, waarvoor eventueel een (retour)garantie kan worden geboden door een producent of leverancier.	CB'23: NPR8313-1
Rethink	R-1		Producten slimmer maken en assembleren, gericht op R3-R7 en -uiteindelijk- R8 strategieën. Bijv. 'losmaakbaar', op onderdelen reparabel en uitwisselbaar (gestandaardiseerd).	https://www.rijksvastgoedbedrijf.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2023/09/01/referentiedocumenten-bij-functionele-eisen/referentiedocument+R-Strategieen+RVB+versie+2.pdf
Re-use	R-3		Producten hergebruiken in dezelfde functie, maar door een andere gebruiker.	https://www.rijksvastgoedbedrijf.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2023/09/01/referentiedocumenten-bij-functionele-eisen/referentiedocument+R-Strategieen+RVB+versie+2.pdf
Secundair materiaal		Non-virgin materials	Materialen die eerder zijn gebruikt in de economie. Dit omvat: materialen in producten die zijn hergebruikt, opgeknapt of gerepareerd; componenten die zijn gereviseerd; materialen die zijn gerecycled.	https://www.ellenmacarthurfoundation.org/topics/circular-economy-introduction/glossary + eigen toevoeging: "in de economie"
Trias materia			Methode om materiaalgebruik zoveel mogelijk te voorkomen (in analogie van trias energetica): 1. minimaliseer het materiaalgebruik; 2. maximaliseer het aandeel duurzame en hernieuwbare materialen; 3. pas geselecteerde materialen zo toe dat gelijkwaardig hergebruik in de toekomst mogelijk is.	Eigen definitie
Waardebehoud			Behoud van functioneel-technische en/of economische waarde door het verlengen van de levensduur of door behoud van objecten en/of hun grondstoffen aan het einde van de levenscyclus met een zo hoog mogelijke functionaliteit.	Platform CB'23 (2022). Leidraad Meten van circulariteit. Meetmethode voor een circulaire bouw. Delft: Platform CB'23.
Whole Life Carbon	WLC, w/c-GWP	Whole life cycle global warming potential	De uitstoot van broeikasgassen (GWP) berekend over de volledige levenscyclus van een gebouw	Nationale Milieudatabase